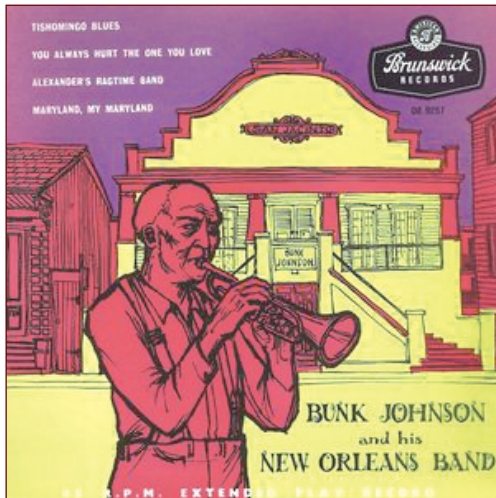

Bunk Johnson, Come Back Sweet Papa

Het ongelofelijke verhaal over het leven van Willie 'Bunk' Johnson begint bij mij, tijdens mijn schooltijd en de eerste pogingen iets van jazzmuziek te begrijpen. Na een bescheiden Rock and Roll- collectie platen (78 rpm) opge-

gebouwd te hebben, adviseerde een vriend mij eens naar jazzmuziek te luisteren en gaf mij enkele 45 toeren plaatjes te leen, om daar mee te beginnen. Het Brunswick/9257 schijfje met Bunk Johnson and his New Orleans Band, met op het hoesje een zwarte muzikant met een trompet voor de Jacinto Hall, sprak mij het minste aan. Mijn interesse ging naar de meer swingende kant van de jazz en aldus werd een respectabele collectie opgebouwd met Chicago-, frisco en New York jazz en nam - en passant - ook nog een stukje blues en big band mee. De New Orleans (N.O.) jazz maakte maar een heel bescheiden onderdeel uit van het totale gebeuren. Recentelijk kreeg ik wat informatie binnen van mensen, die ik al jaren kende en die de rol van Bunk Johnson in de jazzgeschiedenis van een andere kant had-

den bekeken. We zullen proberen een zo correct mogelijke weergave te geven van de informatie die - in bijna 80 jaar na zijn overlijden - door verschillende scribenten (Art Hodes, Mike Hazeldine, Barry Martin, Paige Van Vorst, etc.) zijn neergeschreven over het turbulente leven van deze pionier in de geschiedenis van de jazz.

Bunk Johnson protegé van Buddy Bolden

In de smeltkroes van de Amerikaanse geschiedenis, waar vrijgekomen slaven, naast de oorspronkelijke bewoners, franse kolonisten en tientallen andere etnische minderheden woonden, ontstond in New Orleans na de Burgeroorlog - die voor de Zuidelijke Staten zo fataal was afgelopen - een nieuwe muziek. William Geary 'Bunk' Johnson werd geboren op 27 december 1879 in New Orleans en het verhaal gaat dat hij al op 7-jarige leeftijd muziek onderricht kreeg van een Mexicaan, William Ciutchey, die zijn moeder liet weten, dat hij aanleg had en in de muziek moest doorgaan; een kornet werd geadviseerd. Door ijverig te studeren vond hij zichzelf goed genoeg om als vijftien- jarige auditie te doen bij het orkest van Adam Olivier, die met harde hand regeerde als hij fout blies. Na afloop van een optreden ging hij vaak luisteren naar de legendarische Buddy Bolden, die in de Funky Butt Hall speelde . Over Buddy is al het nodige geschreven, maar unaniem werd hij als eerste 'King' gekroond. Het verhaal gaat, dat Buddy Bunk een keer zag zitten luisteren en hem vroeg mee te spelen; laat in de nacht ging hij naar huis als tweede kornettist van de Buddy Bolden Band. Allerminst was hij een wereldveroveraar als Buddy, hij speelde verjinder, lyrischer en was minder agressief dan Bolden. Hij speelde enkele jaren bij Buddy Bolden en die had wel in de gaten dat Bunk nooit een concurrent zou worden, echter het lot zou anders beslissen. Buddy Bolden zou opgenomen worden in een inrichting - wegens psychische klachten - en er nooit meer uitkomen, hij overleed in 1906. Voor Bunk eigenlijk 'niet getreurd'. New Orleans was inmiddels uitgedroeid tot de grootste muziekstad van de U.S.A.

en hij kon overal terecht. Hij begon in 1905 zijn eerste band - de Superior Band - en tourde daarna met de Eagle Band van Franky Dusen. Later heeft Louis Armstrong toegegeven, dat hij regelmatig ging luisteren naar het spel van Bunk. Het is dus niet onmogelijk, dat hij door zijn spel

Superior Orchestra, Bunk Johnson 2nd from left back row

beïnvloed is; dat heeft Armstrong later trouwens ook bevestigd: “Bunk leerde mij spelen”. Natuurlijk gaf de oude veteraan dat grif toe. Hij was een harde leermeester en de jonge Armstrong heeft menige klap met een stok op zijn vingers gekregen als hij verkeerd speelde. Later, toen Armstrong bij het Creole Orkest van de nieuwe ‘King’ van New Orleans - Joe Oliver -, speelde, vertelde hij weer dat die zijn lichtend voorbeeld was geweest, tja wat moet je geloven? Het was gewoon een aardige kerel, die Louis Armstrong, de waarheid lag wel ergens in het midden. Na zijn glorie tijd bij de Eagle Band zegde Bunk Johnson New Orleans vaarwel en ging zwerven. Hij tourde in circusorkesten door de Verenigde Staten, speelde in scheepsorkesten aan boord op lijndiensten naar Europa, blies de aanval voor de cavalerie in de Spaans -Amerikaanse Oorlog en leidde muziekkorpsen tijdens de Eerste Wereldoorlog . De ontwikkeling van de jazzmuziek ging eigenlijk helemaal aan hem voorbij, echter, nadat Joe Oliver in de jaren twintig een succesvolle carrière met zijn Creole Jazzband en Dixie Syncopators had gehad, kreeg Bunk in 1930 het verzoek om in zijn orkest te komen spelen. Hij reisde naar Kansas City, maar miste Joe Oliver, die doorgereisd was. Geld om hem na te reizen had hij niet, hij kreeg ook nog problemen met zijn gebit, zodat het spelen steeds moeilijker werd en keerde gedesillusioneerd terug naar zijn dorpie New Iberia, waar hij als landarbeider ging werken. Incidenteel speelde hij nog wel mee met het plaatselijk orkest, maar toen hij, tijdens een vechtpartij - waarbij de leider vermoord werd - zijn laatste tanden ook nog kwijt raakte en zijn kornet vertrappt werd, was het ook voor hem einde verhaal en zou als ‘muzikale legende’ in de vergetelheid raken.

Revival New Orleans Jazz

In New York werkten, in de jaren dertig van de vorige Eeuw, enkele schrijvers aan een boek over de eerste dagen van de jazz. Inmiddels had deze nieuwe muziek zich gevestigd in de amusement sector van de Amerikaanse samenleving als ‘ Million Dollar Business’ en vroeg men zich af, waar dit allemaal vandaan kwam. ‘Jazzman’ en later ‘Hear Me Talking To You’ rolden van de persen en waren direct ‘bestsellers’. Gezocht werd naar die legenden uit de prille prehistorie van de jazz en Bunk Johnson - uit New Iberia - werd teruggevonden. Er ontstond een briefwisseling, waarin Bunk vertelde over de omstandigheden, waaronder hij vroeger met ‘King’ Bolden moest spelen en ook tientallen anekdotes over vroeger en de huidige omstandigheden, waaronder hij nu moest leven in New Iberia. Heimwee naar de oude tijd klonk door in die brieven. Ook de stille hoop, om een kunstgebit te krijgen én een trompet, hij zou ze wel eens wat laten zien en horen. Men kon zich in New York daarover wel amuseren en er werd, onder muzikanten en jazzliefhebbers, een inzamelingsactie gehouden, om hem, door de broer van Sidney Bechet - Leonard, die in New Orleans woonde en tandarts was - een nieuw gebit te laten aanmeten. Over dit laatste bestaan ook andere verhalen: zo zou Lu Watters, leider van de Yerba Buena Jazz Band uit San Francisco, het geld bij elkaar gesprokkeld hebben, zoals beschreven staat in het boek over Bunk: ‘Song of The Wanderer’. In ieder geval, het nieuwe gebit werd afgeleverd in het huisje van

Bunk, maar het zou nog zeker 5 jaar duren, voordat we enige muziek van hem zouden horen. Een verzamelaar, die een opnameapparaat bij zich had, zocht Bunk in 1942 op en wilde hem op de plaat zetten, maar dat werden alleen maar gesproken platen. Wel moest Bunk's kleindochter Maria Elena zijn gloednieuwe trompet gaan halen en hij bewees, dat hij inderdaad weer kon spelen. Plaatselijk werd zijn spel ook opgemerkt. Hij maakte enkele opnamen in het Roosevelt Hotel op Canal Street in New Orleans, die door de radio in New Orleans werden uitgezonden en door het Commodore label van Milt Gabler op lp zijn heruitgebracht (Commodore/624547). In de bezetting vinden we o.a. George Lewis-clarinet en Lawrence Marrero-banjo, die we later weer bij zijn New Orleans band terug zullen vinden. Terug naar New York bazuinde de verzamelaar overal rond: "Bunk speelt weer".

New Orleans Jazz Revival

Rudy Bless, fanatiek pleitbezorger voor de New Orleans jazz, verzorgde ook een radioprogramma: 'This is Jazz' en hield lezingen door het hele land, waarbij hij Bunk Johnson opvoerde als levende legende en hem motiveerde om weer voor publiek te gaan spelen. Rudy Bless

haalde hem in 1943 naar San Francisco, waar hij kon invallen bij de leden van de Yerba Buena Jazz Band, die op dat moment zonder leider Lu Watters zaten, die in militaire dienst gelegerd was op Hawaï. Het was een unieke gelegenheid om met de mannen te spelen en gelukkig zijn er in het voorjaar van 1944 ook grammofoonplaten gemaakt, later heruitgebracht op het Good Time Record Jazz label/12024 met Turk Murphy-trombone, Ellis Horne-clarinet, Burt Balespiano, Clancy Hayes-drums, Squire Girsback-bas en Pat Patton -banjo. De nummers die gespeeld werden: 'Careless Love'; 'The Girls Go Crazy'; 'When I Move To The Sky'; 'Ace In The Hole'; 'Ory's Creole Trombone'; 'Nobody's Fault But Mine' en 'Down By The Riverside'. De oude meester slaat zich wonderwel op uitstekende wijze door deze ervaring met die jonge

frisco muzikanten heen en de grammofoonplaten werden goed verkocht. Na een jaar hield hij het wel voor gezien en ging terug na New Iberia, waar hij weer het land ging bebouwen. Onwetend, over wat zijn terugkomst in de muziek teweeg had gebracht, ontstond er in New York, een 'revival' beweging, die de heimwee naar de oude N.O.- jazz muziek in ere wilde herstellen.

Optreden in het Stuyvesant Casino New York

Bunk werd in 1944 door die fervente N.O. - jazz liefhebbers uitgenodigd om naar New York te komen en daar in het Stuyvesant Casino met een uitgelezen groep N.O. -jazz muzikanten te komen spelen. Inmiddels was die groep uitgegroeid tot de welhaast legendarische New Orleans Band met George Lewis-clarinet, Jim Robinson-trombone, Lawrence Marrero-gitaar, Baby Dodds-drums, Alcide 'Slow Drag' Pavageau-bas en Alton Purnell-piano. Het groeide uit tot het moment van de dag en de tent zat avond aan avond vol. Eddie Condon presenteerde vanaf juni 1944 een radioprogramma, uitgezonden naar de Amerikaanse militairen, dat overal ter wereld - d.m.v. transcripties - bereikt werd.

Uitgezonden vanuit Town Hall en later het Ritz Theatre in New York heeft hij op een van die uitzendingen Bunk als gast en er ontpopt zich een interessant gesprek; we horen Bunk ook nog even spelen. We kunnen stellen, dat de New Orleans Revival goed op gang gekomen was.

Bunk Johnson, Last Will and Testament.

Bunk was welhaast een nationaal figuur geworden, hij speelde avond aan avond in het Stuyvesant Casino; verdiende \$200,-- per week en kookte zijn eigen potje bonen op zijn hotelkamer. Het geld stuurde hij naar mama in New Iberia. Toch begon het wat tegen te vallen, er werden nog wel wat platen gemaakt, maar de belangstelling van het publiek om te dansen, verloor het van degenen die kwamen luisteren en dat kostte geld. In 1947 liep zijn contract bij het Stuyvesant Casino af en hij ontbond zijn orkest. George Lewis zou later - met nagenoeg dezelfde orkest- bezetting - wereldvermaard worden, maar dat heeft de oude meester niet meer meegemaakt. Wel maakte Bunk Johnson in 1947 - met een compleet andere bezetting dan voorheen - nog een lp voor het Columbia label (Columbia-829). In Nederland uitgebracht op het Philips

Met de goedkeurende blik van Armstrong

label en later op cd heruitgebracht op Dellmark-225. Bunk Johnson - The Last Testament Of A Great New Orleans Jazzman, waarop hij bewees zijn naam eer aan te doen. Op 27 december 1947 verdween hij uit New York en keerde terug naar zijn boerderij in New Iberia. Het kunstgebit had zijn geld ruimschoots opgebracht, echter, zijn gezichtvermogen verminderde en midden 1948 was iedereen hem vergeten. Hij overleed op 7 juli 1949.

Wim Keller

